

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/117/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6921201173
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6921201173.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobcu A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., E. F. XXX/XX, zastúpeného právnym zástupcom URBÁNI & Partners s.r.o., IČO: 36646181, so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého č. 17, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Rastislav Urbáni, LL.M., PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej G. H. I., B. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., J. B. F. XXX/XX, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 9C/13/2021-62 zo dňa 02.05.2022, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na regionálnom informačnom portáli (prvý výrok) m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia po dobu v trvaní 30 dní zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na regionálnom informačnom portáli K. <D.> v tomto znení:

„Ospravedlnenie za nepravdivé výroky: týmto sa ospravedlňujem A. B. C., A. H. D., za to, že som o ňom opakovane a verejne na viacerých miestach uviedla nepravdivé informácie o tom, že rovnaká firma, ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na jeho chalupe. Túto informáciu som si vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena A. B. C.. Táto informácia sa nezakladá na pravde, za čo sa A. B. C. verejne ospravedlňujem“.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na svojom používateľskom profile (druhý výrok) m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia po dobu v trvaní 30 dní zverejniť na svojom používateľskom profile s názvom „H. E. I. (E.)“ s identifikačným číslom profilu: XXXXXXXXXXXX zriadeným na sociálnej sieti na webovej stránke K. ospravedlnenie žalobcovi v tomto znení:

„Ospravedlnenie za nepravdivé výroky: týmto sa ospravedlňujem A. B. C., A. H. D., za to, že som o ňom opakovane a verejne na viacerých miestach uviedla nepravdivé informácie o tom, že rovnaká firma, ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na jeho chalupe. Túto informáciu som si vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena A. B. C.. Táto informácia sa nezakladá na pravde, za čo sa A. B. C. verejne ospravedlňujem“.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy (tretí výrok) p o t v r d z u j e.

IV. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (štvrtý výrok) m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania pred súdom prvej inštancie žalobcu.

V. Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov odvolacieho konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel a uložil žalovanej povinnosť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na regionálnom informačnom portáli K. <D.> v tomto znení: „Ospravedlnenie za nepravdivé výroky: týmto sa ospravedlňujem A. B. C., A. H. D., za to, že som o ňom opakovane a verejne na viacerých miestach uviedla nepravdivé informácie o tom, že rovnaká firma, ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na jeho chalupe. Túto informáciu som si vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena A. B. C.. Táto informácia sa nezakladá na pravde, za čo sa A. B. C. verejne ospravedlňujem.“ po dobu 30 dní počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia (prvý výrok), ďalej uložil žalovanej povinnosť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia zverejniť na svojom používateľskom profile s názvom „H. E. I. (E.)“ s identifikačným číslom profilu: XXXXXXXXXXXX, zriadeným na sociálnej sieti na webovej stránke K. ospravedlnenie žalobcovi v tomto znení: „Ospravedlnenie za nepravdivé výroky: týmto sa ospravedlňujem A. B. C., A. H. D., za to, že som o ňom opakovane a verejne na viacerých miestach uviedla nepravdivé informácie o tom, že rovnaká firma, ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na jeho chalupe. Túto informáciu som si vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena A. B. C.. Táto informácia sa nezakladá na pravde, za čo sa A. B. C. verejne ospravedlňujem.“ po dobu 30 dní počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia (druhý výrok), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1,- € v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (tretí výrok) a žalobcovi voči žalovanej priznal právo na plnú náhradu trov konania v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o výške trov konania s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozhodnutia (štvrtý výrok).

1.2 Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu tvoreného nespornými skutkovými tvrdeniami spolu s vykonaným dokazovaním a právneho posúdenia veci, podľa ktorého „žalobca v žalobe uviedol rôzne skutkové tvrdenia, ako aj hodnotiace úsudky v tom smere, že žalobca je primátorom H. D. a žalovaná je poslancom mestského zastupiteľstva, že žalovaná na svojom používateľskom profile na sociálnej sieti facebook uviedla príspevok s komentárom, v ktorom žalobcu obviňuje z korupčného správania a udáva klamlivé informácie o tom, že žalobca dohodol zákazku rekonštrukcie strechy kultúrneho domu kamarátom, ktorí úplnou náhodou opravujú strechu na jeho chalupe, pričom žalobca uviedol, že nie je vlastníkom chalupy a chalupa nie je rekonštruovaná a nachádza sa v pôvodnom stave; žalobca ďalej v žalobe uviedol, že žalovaná je vysokoškolsky vzdelaná, ktorá sa bežne vyjadruje k spoločenským javom a udalostiam, má vplyv na verejnú mienku, pracuje ako manažérka miestnej akčnej skupiny H., je v každodennom kontakte so starostami obcí a občanmi, koordinuje rozdeľovanie finančných prostriedkov pre členov združenia, je politicky angažovaná s nadregionálnym vplyvom, je členkou komisie VÚC, kandidovala za poslankyňu do VÚC za okres Rimavská Sobota s počtom získaných hlasov 2159, z čoho žalobca vyvodil, že svojím konaním na verejnosti môže žalovaná ovplyvniť veľký počet ľudí; žalobca správanie žalovanej považoval za neadekvátne k posudzovanému konaniu žalobcu, kde podľa žalobcu z toho jasne vyplýva skrytý úmysel žalovanej žalobcu znevážiť, uraziť, či zdiskreditovať ako primátora H. D.; žalobca v žalobe ďalej uviedol, že sa snažil vec riešiť mimosúdne a chcel sa aj okamžite ohradiť voči nepravdivým tvrdeniam na rovnakom fóre, na akom nepravdivé informácie uviedla žalovaná a uviesť klamlivé vyjadrenie na pravú mieru, to však nemohol urobiť, keďže túto možnosť diskusie mu na svojom profile žalovaná zablokovala; všetky tieto skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky žalobcu žalovaná nespochybnila, hoci na to mala vytvorený nadštandardný časový priestor, a preto súd vychádzal v súlade s ustanovením § 151 ods. 1 C.s.p. z toho, že všetky skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe sa považujú za nesporné, keďže žalovaná ich vôbec nepoprela a ani neuviedla vlastné tvrdenia o predmetných sporných okolnostiach; každá strana sporu má pritom povinnosť tvrdenia, ako aj dôkaznú povinnosť na preukázanie skutočností a tvrdení, ktoré sú v ich záujme, a pokiaľ tak strana neurobí, musí znášať procesný následok v konaní v súvislosti s prípadným neunesením povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti“; súd prvej inštancie ďalej uviedol, že „v predloženej komunikácii na sociálnej sieti na profile žalovanej zo dňa 11.11.2020 sa nachádzajú rôzne statusy žalovanej, z ktorých statusov vyplýva, že žalovaná sa vyjadruje ku konaniam

a postojom žalobcu jednak v súvislosti ňou tvrdenými snahami žalobcu použiť finančné prostriedky na inklúziu Rómov na výstavbu wellness s uvádzaním výrazov: „Keď ťa má C. plné ústa, robíš to dobre...“, Pozrime sa, ako som mu prekazila snahu urobiť wellness centrum za financie určené na znižovanie chudoby a inklúziu Rómov...“, Pán primátor sa však rozhodol (bez vedomia poslancov), že v rámci prístavby športovej haly si okrem iného porieši aj jeden zo svojich nesplniteľných sľubov, ktorým je wellness centrum, v čom sme mu práve vďaka mne zabránili...“, Posledným faktom, ktorý mi na príprave projektu naozaj prekážal, bolo spomenutie nejakých vybavovačov, ktorí nám majú s projektom pomôcť, toto je otvorená otázka dodnes a ja sa na ňu budem pýtať, mňa pán primátor nezastraší...“, takže ak na niečom tento projekt pohorí, bude to konanie a primitívne vyjadrenia pána primátora...“, ale ja ho chápem...“, verejné tajomstvá - ako je dohodnutie zákazky rekonštrukcie strechy kultúrneho domu kamarátom (ktorí úplnou náhodou vraj opravujú aj strechu na jeho chalupe), či trestné oznámenie - treba niečím prekryť; stúpili sme na otlak - zmena dodávateľa strechy na známeho, ktorý ani v pôvodnom prieskume trhu nebol oslovený, s obratom okolo 3.000,- € s dlhom voči štátu a úplnou náhodou opravujúci mu strechu na chalupe... Nuž darmo, nie sme ticho, toto je náš trest“; v rámci statusu žalovanej zo dňa 11.11.2020 sa zároveň nachádzajú reakcie tretích osôb, ktoré podporujú snaženie žalovanej v tom smere, že o tom treba verejne hovoriť“; súd prvej inštancie konštatoval, že „už na prvý pohľad celkové ladenie statusu žalovanej zo dňa 11.11.2020 je dosť osočujúce vo vzťahu k žalobcovi, nachádzajú sa tam viaceré obvinenia týkajúce sa žalobcu a prezentácia žalovanej v smere, že vďaka nej sa všetko vyriešilo a prekazila snahu žalobcu; súd uznáva, že v rámci politického boja medzi politikmi, či verejnými činiteľmi je možné použiť aj expresívnejšie výrazy, ale tieto musia stále vychádzať z objektívnej reality a byť primerané sledovanému cieľu, kde výrazy „primitívne vyjadrenia pána primátora, spomenutie nejakých vybavovačov, či trestné oznámenie treba niečím prekryť“ by mali byť nejakým spôsobom podložené faktami, prípadne tieto konštatovania by mali byť konkretizované týkajúce sa napríklad aj trestného oznámenia v súvislosti so zákazkou rekonštrukcie strechy kultúrneho domu; z predmetnej komunikácie však žalobca poukazuje hlavne na konštatovanie žalovanej, že ide o verejné tajomstvo ako dohodnutie zákazky rekonštrukcie strechy kultúrneho domu kamarátom, ktorí úplnou náhodou vraj opravujú strechu na jeho chalupe, ktoré konštatovanie je zopakované na ďalšom mieste statusu žalovanej „stúpili sme na otlak - zmena dodávateľa strechy na známeho, ktorý ani v pôvodnom prieskume trhu nebol oslovený, s obratom okolo 3.000,- € s dlhom voči štátu a úplnou náhodou opravujúci mu strechu na chalupe“; zo strany žalovanej v tomto smere ide jednoznačne o skutkové tvrdenie, že žalobca dohodol rekonštrukciu strechy kultúrneho domu kamarátom, ktorí mu zároveň opravujú strechu na jeho chalupe, z čoho jednoznačne možno dedukovať to, že žalovaná obviňuje žalobcu z korupčného správania, či z nejakej inej neprimeranej výhody v tom smere, že žalobca vplýval na výber firmy na rekonštrukciu strechy kultúrneho domu pre svojho kamaráta, ktorý zrejme ako protislužbu mu opravuje strechu na chalupe; v tomto smere je možné konštatovať, že ide o veľmi vážne obvinenie z korupčného správania, kde takéto skutkové tvrdenie v prípade svojej nepravdivosti je spôsobilé zasiahnuť do ochrany osobnosti žalobcu, do práva na česť a dôstojnosť; žalovaná v konaní nepredložila žiadny dôkaz o pravdivosti tohto skutkového tvrdenia, že kamaráti žalobcu zároveň opravujú strechu na chalupe žalobcu, nepoprela ani skutkové tvrdenia, ktoré boli uvedené v žalobe v súvislosti s opravou strechy na chalupe žalobcu jeho kamarátmi, ktorí zároveň majú opravovať strechu na kultúrnom dome, ktorú zákazku mal dohodnúť žalobca, kde žalobca tieto skutočnosti popieral, predložil dôkazy o tom, že vlastníkom chalupy v katastrálnom území A. je jeho matka a ďalej predložil fotografiu chalupy, z ktorej vyplýva, že strecha chalupy nie je rekonštruovaná, nachádza sa v pôvodnom stave, bez akejkoľvek rekonštrukcii a zásahov a je čiastočne prepadnutá a nachádza sa tam stará škridla“; súd prvej inštancie vyjadril názor, že „pri takomto závažnom obvinení žalovaná mala pritom veľmi jednoduchú možnosť, ako si reálne overiť skutkový stav, kde na katastrálnom portáli mohla zistiť, či žalobca je vlastníkom chalupy a zároveň na mieste samom by mohla zistiť, či skutočne došlo k rekonštrukcii chalupy, keďže katastrálne územie A., v ktorom sa nachádza predmetná chalupa, je miestnou časťou D.; z takto ladeného komentára žalovanej na svojom statuse jednoznačne ten, kto sa s týmto statusom oboznámi, môže dedukovať len to, že žalobca titulom svojho postavenia primátora H. D. dohodol zákazku pre svojho kamaráta napriek tomu, že v pôvodnom prieskume nebol oslovený, má dlh voči štátu a ako protihodnotu tento kamarát opraví strechu na chalupe žalobcu“; súd prvej inštancie argumentoval, že „neoprávnený zásah do ochrany osobnosti je zásah, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, zásah je spôsobilý poškodiť alebo prípadne len ohroziť záujmy fyzickej osoby v súvislosti s jej osobnosťou a musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmom v osobnosti oprávnenej osoby; neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje do práv fyzickej osoby chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka; ústne alebo písomne vykonaný zásah môže spočívať v rozširovaní

nepravdivých správ dotýkajúcich sa osobnosti fyzickej osoby, v nepravdivom obvinení z nečestného konania, ako aj v kritike presahujúcej obsahom, formou a cieľom rámec pravdivej a objektívnej kritiky; základnou podmienkou pre vznik občianskoprávných sankcií uvedených v § 13 Občianskeho zákonníka je to, aby došlo k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby chránenej ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka; stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, ktorá spočíva nielen v porušení, ale v samotnom ohrození osobnosti fyzickej osoby (R 103/1967); je nesporné, že žalobca ako každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, svojej súkromnej sféry, má právo na ochranu svojho dobrého mena, cti a ľudskej dôstojnosti; každá osoba pri svojom súkromnom, ako aj pracovnom konaní pri kontakte s inými osobami má právo na to, aby si vytvárala kontakty s týmito osobami a aby správanie týchto osôb nebolo voči žalobcovi podmieňované nepravdivými obvineniami, ktoré môžu skresliť mienku a správanie tretích osôb k žalobcovi, čo môže ovplyvniť a aj ovplyvňuje prežívanie svojho života každou fyzickou osobou; pre každého je nepríjemné, ak v každodennom styku s tretími osobami, či už v súkromnom, či v pracovnom kontakte fyzická osoba vstupuje do kontaktu s inými osobami s vedomím, že tieto osoby vychádzajú z toho, že fyzická osoba, v tomto prípade žalobca, konal nečestne, korupčne, prípadne zneužíva svoju verejnú funkciu na obohacovanie, prípadne uprednostňuje pri verejných zákazkách svojich známym; o to naliehavejšie všetky takéto zásahy v tejto súvislosti pociťuje verejne známa osoba, o ktorej osobe keď sa do verejného priestoru dostane informácia o nejakom jej nečestnom správaní, táto informácia vzhľadom na to, že osoba, ktorej sa táto informácia týka, je verejne známa, zaujme táto informácia viacerých čitateľov, ktorí sa s touto informáciou oboznámia a v dôsledku priameho obvinenia tejto osoby z nečestného správania urobia si o tejto osobe svoj obraz, ktorý v danom prípade nemôže vyznieť lichotivo vo vzťahu k žalobcovi; žalovaná vo svojom statuse na sociálnej sieti zo dňa 11.11.2020 jednoznačne uviedla „ako holý fakt“, že kamarát, ktorému dohodil žalobca zákazku rekonštrukcie strechy na kultúrnom dome, opravuje mu strechu na chalupe; toto skutkové tvrdenie vo svetle dokazovania v rámci konania sa ukázalo ako nepravdivé, keďže po prvú chalupa, o ktorú malo ísť, nie je vo vlastníctve žalobcu, ale jeho matky, ale hlavne ide o to, čo žalobca predložil na fotografii chalupy, že strecha chalupy je v pôvodnom stave, bez rekonštrukcie, ktoré skutočnosti žalovaná nepopierala, nepredložila dôkazy o tom, že skutočne došlo k rekonštrukcii chalupy žalobcu jeho kamarátom, ktorému dohodil zákazku samotný žalobca titulom verejnej funkcie, ktorú týmto spôsobom mal zneužiť; takto jednoznačne zo strany žalovanej v tomto smere ide o nepravdivé tvrdenie a obvinenie žalobcu z korupčného správania; žalobca je osobou verejne činnou a známou, je na očiach verejnosti, žalovaná je taktiež verejne známou osobou aktívnou na sociálnej sieti, ako aj v rámci miestnej akčnej skupiny H., a preto jej nepravdivé tvrdenie bolo spôsobilé zasiahnuť široký okruh osôb a spôsobiť ujmu na strane žalobcu nepravdivým obvinením; už zo samotnej predloženej komunikácie - statusu žalovanej je zrejmé, že tento status žalovanej zdieľali - komentovali aj ďalšie osoby, kde zároveň z výsluchu žalobcu na pojednávaní vyplýva, že mal skúsenosť jednak so svojimi priateľmi, ako aj inými občanmi mesta, ktorí ho zastavovali, hovorili mu, čo naňho žalovaná napísala, či naozaj zobral nejaký úplatok, a preto jednoznačne možno konštatovať, že došlo k zásahu do ochrany osobnosti žalobcu v súvislosti s jeho právom na ochranu dobrého mena, cti a ľudskej dôstojnosti, kde v danom prípade, ako to súd konštatoval už vyššie, postačuje vôbec to, že neoprávnený zásah spočíva nielen v porušení, ale aj v samotnom ohrození osobnosti fyzickej osoby; o samotnom úmysle žalovanej poškodiť dobré meno žalobcu v tejto súvislosti svedčí aj tá skutočnosť, že žalovaná na verejne prístupnom fóre na sociálnej sieti, kde uviedla nepravdivé obvinenie zablokovala prístup žalobcovi tak, aby sa nemohol brániť, veci vysvetliť, kde podľa vyjadrenia samotného žalobcu v prípade takejto možnosti by nepodával ani žalobu na súd, kde postoj samotnej žalovanej dokresľuje aj fakt, že v súčasnej dobe už sporný status zo dňa 11.11.2020 nie je dostupný na používateľskom profile žalovanej; súd prvej inštancie uzavrel, že „zo strany žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti u žalobcu v súvislosti s výkonom jeho verejnej funkcie do jeho práva na dobré meno, na ochranu jeho cti a ľudskej dôstojnosti, keďže žalovaná na verejne prístupnej sieti zverejnila nepravdivú informáciu o tom, že žalobca dohodil zákazku rekonštrukcie strechy kultúrneho domu kamarátom, ktorí mu ako protihodnotu opravujú strechu na jeho chalupe, pričom v rámci konania bolo jednoznačne preukázané, že táto informácia je nepravdivá, je spôsobilá poškodiť a ohroziť osobnosť žalobcu ako verejne činné osoby; sloboda prejavu nie je bezbrehá, ústavne zaručené právo vyjadrovať svoje názory je obsahovo obmedzené právami iných, najmä právami uvedenými v článku 19 Ústavy SR, v zmysle ktorého každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena; ochrane nemôže podliehať nepravdivá informácia šírená v snahe očierniť osobu v politickom boji, kde nepravdivá informácia je spôsobilá poškodiť osobnostné práva oprávnenej osoby; pri šírení nepravdivé informácie nejde o oprávnenú kritiku, ani o kritiku vecnú, keďže sa nezakladá na objektívnej realite a ani sa k nej neblíži; žalovaná pritom neprejavila ani minimálnu snahu zistiť a overiť si skutočný stav veci,

v jej postoji je zrejma len snaha „kopnúť si do žalobcu“; takáto kritika zo strany žalovanej, ktorá sa zakladá na nepravdivej informácii, nemôže podliehať ochrane ústavne zaručeného práva na slobodu prejavu v kontexte zisteného neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti žalobcu; každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy v súlade s ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka; v prípade preukázania neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti má každá fyzická osoba právo v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do jej práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie; vo svojej žalobe žalobca žiadal, aby sa žalovaná ospravedlnila za nepravdivé výroky jednak na regionálnom informačnom portáli K. <D.>, ako aj na svojom používateľskom profile, kde text ospravedlnenia je súčasťou navrhovaného výroku rozhodnutia; text ospravedlnenia pritom vychádza zo samotného konštatovania, že sa žalovaná ospravedľuje za nepravdivé výroky v súvislosti s obvinením žalobcu na viacerých miestach, že ho obvinila, že rovnaká firma, ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na jeho chalupe, pričom má byť konštatované v ospravedlení, že táto informácia sa nezakladá na pravde; keďže navrhovaný text ospravedlnenia vychádza jednak z verejne publikovanej nepravdivej informácie žalovanou a je v súlade so zistením skutkového stavu v rámci konania, že skutočne ide o nepravdivú informáciu, ktorá je spôsobilá porušiť, či spôsobilá porušenie, prípadne samotné ohrozenie osobnosti fyzickej osoby, súd v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobcovi v tomto rozsahu vyhovel a uložil žalobkyni povinnosť zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia, čím bude dané žalobcovi primerané zadosťučinenie, prípadne odstránenie následkov spôsobených neoprávneným zásahom žalovanou; žalobca zároveň žiadal zaviazat' žalovanú aj na povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1,- € v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia; tento nárok žalobcu je možné podriaďiť pod ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ustanovenia, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch; z použitého slova najmä v citovanom ustanovení je možné vychádzať v tom smere, že náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno požadovať aj z iných dôvodov ako tých, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, ktoré skutočnosti žalobca musí preukázať; súd v tejto súvislosti vychádzal hlavne z toho, že žalobca si uplatňuje nemajetkovú ujmu skutočne len v symbolickej sume jedného eura, ktorá nemajetková ujma v tejto výške len dotvára a dopĺňa nárok žalobcu na primerané zadosťučinenie, ktorému nároku žalobcu súd vyhovel, keďže mal za to, že ide o nárok dôvodný; v tejto súvislosti preto súd sa v ďalšom nezaoberal pri dokazovaní nejakými širšími súvislosťami v súvislosti pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vzhľadom na požadovanú výšku nemajetkovej ujmy, kde navrhovaná výška nemajetkovej ujmy je skutočne viac ako symbolická, kde pri predchádzajúcom konštatovaní, že zo strany žalovanej skutočne došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu tým, že žalovaná vedome šíri nepravdivé informácie o žalobcovi, je požadovaná výška nemajetkovej ujmy viac ako primeraná, a preto súd žalovanú zaviazal na povinnosť zaplatiť žalobcovi aj nemajetkovú ujmu v sume 1,- €; na základe uvedeného súd žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel.

1.3 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s článkami 19 a 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. s odôvodnením, že žalobca bol v konaní v plnom rozsahu úspešný a preto mu vzniklo právo na plnú náhradu trov konania (100 %) proti plne neúspešnej žalovanej.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná včas odvolanie zo dňa 06.06.2022 (č.l. 80-84 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadla v celom rozsahu. Uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f), g) a h) C.s.p. Napadnutý rozsudok nepovažovala za vecne správny a spravodlivý, pričom v podrobnostiach argumentovala, že:

(1) k žalobe žalobcu sa nevyjadřila z dôvodu chyby jej právneho zástupcu, ktorému udelila splnomocnenie, čo vyplýva z jeho ospravedlnenia zo dňa 01.06.2022; v konaní preto nemohla bez svojej viny uplatniť prostriedky procesnej obrany, ktoré preto spolu s dôkazmi uplatňuje v odvolaní;

(2) dňa 11.11.2020 na svojom statuse reagovala na status žalobcu zo dňa 10.11.2020 o rekonštrukcii strechy na kultúrnom dome a na status žalobcu zo dňa 11.11.2020 o pripravovanom projekte športovej

haly, v rámci ktorých ju žalobca vykresľoval v negatívnom svetle; jej status zo dňa 11.11.2020 sa preto prioritne týkal prejavu názoru na tvrdenia žalobcu;

(3) vo svojom statuse „ako holý fakt“ neuviedla, že kamarát, ktorému žalobca dohodil zákazku rekonštrukcie strechy kultúrneho domu, mu opravuje aj strechu na chalupe, pretože použila slovo „náhodou vraj opravujú“; žalobca nepoprel jej tvrdenie, že strechu kultúrneho domu opravuje jeho kamarát;

(4) predmetnú informáciu si nevymyslela, ale poskytli jej ju občania D.; v žiadnom prípade jej nešlo o poškodenie dobrého mena žalobcu a už vôbec nie o jeho obvinenie z korupcie, ale snažila sa len brániť proti jeho útokom na jej osobu a znevažujúcim informáciám o nej; nešlo ani o žiadnu formu politického boja;

(5) išlo len o strohú vetu na jej statuse, preto nemala dôvod preverovať si skutočnosti ohľadne vlastníctva chalupy na A. v čase jej zverejnenia; informáciu o vlastníctve žalobcu chalupy v katastrálnom území A. mala aj z verejne prístupných zdrojov, a to z oznámenia verejného funkcionára za rok 2019, ktoré žalobca podal k 30.04.2020, v ktorom je uvedené, že je vlastníkom rodinného domu v katastrálnom území A. na liste vlastníctva č. XXX; žalobca nehnuteľnosť naďalej využíva aj po prevode vlastníctva na jeho matku a sám sa verejne označuje za chalupára z A., ako chalupár je aktívny, pretože spolu s ostatnými chalupármi vrátane konateľa firmy, ktorá rekonštruovala strechu kultúrneho domu, predložil projekt v rámci participatívneho rozpočtu mesta D. na rok 2022, kde v rámci jednej z príloh uvádza ako svoju adresu nehnuteľnosť na liste vlastníctva č. XXX;

(6) je nepravdivé tvrdenie žalobcu, že mu na základe sporného statusu a podanej žaloby zablokovala prístup na svoj profil, pretože žalobca mal prístup zablokovaný už od roku 2019, kedy ju na svojom profile verejne osočoval;

(7) mala záujem sa so žalobcom mimosúdne dohodnúť, nesúhlasila však s textom ospravedlnenia, že si spornú informáciu vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena žalobcu;

(8) z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, na základe akých právnych a skutkových okolností súd prvej inštancie dospel k záveru, že je povinná zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na regionálnom informačnom portáli K., pretože spornú informáciu na tomto portáli nezverejňovala;

(9) výrok napadnutého rozsudku o povinnosti zverejniť ospravedlnenia je zmätočný a nevykonateľný, pretože jej ukladá povinnosť zverejniť ospravedlnenia „do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia“ a súčasne „po dobu 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia“; súčasne nevykonateľnosť napadnutého rozsudku vyplýva aj zo skutočnosti, že nie je prevádzkovateľom, administrátorom ani osobou zodpovednou za uverejňovanie informácií na portáli K., preto nie je schopná ovplyvniť obsah a čas zverejnenia ospravedlnenia; v prípade odmietnutia zverejnenia ospravedlnenia zo strany portálu nemá žiadne právne prostriedky na splnenie povinnosti uloženej napadnutým rozsudkom;

(10) zo žiadneho jej statusu nevyplýva, že by sa v prípade preukázania opravy strechy na chalupe matky žalobcu malo jednáť o korupčné správanie žalobcu; z jej statusu takéto skutkové tvrdenie nie je možné preukázať; súd prvej inštancie ju nedôvodne považuje za osobu, ktorá by mohla podstatným spôsobom ovplyvniť verejnú mienku, resp. zasiahnuť široký okruh osôb; nie je pravda, že je politicky angažovaná, tento dojem sa snaží navodiť len žalobca; nemá kontakty na predstaviteľov štátu a VÚC, pri svojej práci sa stretáva len so zamestnancami orgánov štátnej správy, jej profil na sociálnej sieti je profilom súkromnej osoby, na ktorom ako občan mesta zverejnila svoj hodnotiaci úsudok k veci týkajúcej sa činnosti mesta a jeho primátora;

(11) v priebehu konania nebolo preukázané, že by si informáciu vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena žalobcu;

(12) súčasne v priebehu konania nebolo preukázané, že by okrem statusu na sociálnej sieti zo dňa 11.11.2020 o žalobcovi opakovaním a verejne na viacerých miestach uviedla nepravdivé informácie;

(13) je rozporuplné, či tvrdenie, že „rovnaká firma ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na chalupe žalobcu“ je spôsobilá ohroziť dobré meno, povesť a česť žalobcu, aj keď by sa ukázala ako nepravdivá, pretože je zákonné, ak jedna firma za odplatu opravuje nehnuteľnosť verejného funkcionára a rovnaká firma vykonáva dielo na nehnuteľnostiach, kde je tento verejný funkcionár činný;

(14) pri uvedení informácie na svojom statuse jednoznačne nepoužila skutkové tvrdenia, ale svoj hodnotiaci úsudok; totožnosť zhotoviteľa strechy kultúrneho domu a zhotoviteľa strechy chalupy matky žalobcu je v statuse uvedená ako údajná s formuláciou „vraj“; túto informáciu preto neuvádzala ako „holý fakt“; obsah a spôsob, akým bola informácia zverejnená o verejne činnej osobe celospoločenského záujmu nie je vzhľadom na svoju intenzitu spôsobilá neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu;

- (15) žalobca je verejne činná osoba (primátor mesta), preto je povinný zniesť vyššiu mieru verejného záujmu, kritiky a aj širší záber hodnotiacich úsudkov týkajúcich sa jeho osoby a činnosti; na rozdiel od súkromnej osoby sa žalobca ako primátor nevyhnutne a vedome vystavuje dôkladnej kontrole každého svojho slova a činu zo strany širokej verejnosti, v dôsledku čoho musí preukázať vyššiu mieru tolerancie;
- (16) v zmysle § 151 ods. 1 C.s.p. sa skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela považujú za nesporné; uvedené však neznamená, že právne posúdenie veci uskutočnené súdom sa musí v celom rozsahu stotožniť s právnou argumentáciou žalobcu, najmä ak nie je zákonná a vecne správna; súd prvej inštancie nevykonal kvalifikované právne posúdenie charakteru zverejnenej informácie a jej právnych následkov na osobnostné práva žalobcu;
- (17) súd prvej inštancie nezohľadnil jej základné právo na slobodu prejavu ako občana mesta vo veciach týkajúcich sa fungovania mesta a činnosti jeho verejných predstaviteľov; napadnutý rozsudok v tomto smere predstavuje zásah do zaručenej slobody prejavu, pretože sankcionuje vyjadrenie názoru vo forme hodnotiaceho úsudku bez akéhokoľvek osočovania komentovanej osoby a bez tvrdenia informácií o jej konaní ako faktov;
- (18) na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2 Žalobca vo vyjadrení zo dňa 26.07.2022 (č.l. 95-98 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu považoval napadnutý rozsudok za vecne správny a náležite odôvodnený;

(1) vyjadril názor, že žalovaná si v zmysle § 89 C.s.p. zvolila svojho právneho zástupcu na základe písomného plnomocenstva zo dňa 22.10.2021, ktorému súd prvej inštancie v zmysle § 110 C.s.p. správne doručoval písomnosti; žalovaná od 14.12.2020 do 02.05.2022 počas celých 17 mesiacov nevyužila možnosť vyjadriť sa k žalobe ani nevyjadrila záujem o mimosúdne urovnanie sporu; žalobcu neoslovila ani osobne, hoci opakovane prichádzali pracovne do kontaktu; počas celého obdobia sa žalovaná na facebooku sťažovala, že ju žalobca dal na súd; odvolanie považuje len za ďalšiu obštrukciu žalovanej; priebeh procesu považoval za zákonný a spravodlivý;

(2) argumentoval, že výrok žalovanej v komentári k spornému statusu v znení „stupili sme na otlak, zmena dodávateľa strechy na známeho, ktorý ani v pôvodnom prieskume trhu nebol oslovený s obratom okolo 3 tisíc eur s dlhom voči štátu a úplnou náhodou opravujúci mu strechu na chalupe... nuž darmo, stúpili sme na otlak, toto je náš trest“ nemožno v žiadnom prípade vyhodnotiť ako domnienku, pretože žalovaná jednoznačne konštatuje a svojim skutkovým popisom obviňuje žalobcu z korupčného správania s hrubou určitosťou o pravdivosti svojho vyjadrenia; o pravdivosti svojho tvrdenia však žalovaná súd nepresvedčila;

(3) zopakoval, že možnosť diskusie má na profile žalovanej zablokovaný; zdôraznil, že v žalobe netvrdil, že k zablokovaniu došlo na základe sporného statusu, ale že nemohol na profile žalovanej reagovať, pretože mal zablokovaný prístup bez uvedenia momentu zablokovania, pretože tento moment sa ani nedá na sociálnej sieti facebook zistiť;

(4) zverejnenie ospravedlnenia aj na portáli K. požadoval z dôvodu, že aj na tomto portáli sa v čase krátko po zverejnení sporného príspevku žalovanej objavili anonymné komentáre o korupčnom správaní žalobcu; nepravdivé vyjadrenia ohľadne jeho osoby sa teda šírili v celom regióne, pričom uvedený portál je najčítanejší v okrese B. L. čo potvrdzuje, že dopad sporného statusu žalovanej bol širší, ako priestor sociálnej siete, preto je dôvodné žiadať ospravedlnenie aj na inom regionálnom fóre, na ktorom tieto informácie niekto anonymne zverejňoval; sociálna sieť predstavuje médium, na ktorom sa informácie šíria veľmi široko a rýchlo, dopad zverejnenia presahuje sociálne médium a zasahuje aj iné sociálne médiá, preto nemožno očakávať, že bude postačujúce len samotné ospravedlnenie na sociálnej sieti facebook, pokiaľ sa klamlivé informácie šírili aj fyzickým kontaktom medzi ľuďmi, ktorí nemajú k sociálnej sieti prístup; v tomto prípade je preto namieste použiť aj alternatívny spôsob satisfakcie vo forme ospravedlnenia na miestnom tlačovom médiu, ktoré dokáže zásah do osobnosti žalobcu eliminovať aj u ľudí, ktorí nemajú prístup k sociálnemu médiu;

(5) napadnutý rozsudok považoval za vykonateľný, pretože je bežnou rozhodovacou praxou, že pri konaniach o ochrane osobnosti sa ukladá povinnosť zverejnenia ospravedlnenia v tlači; nie je pravda, že by bolo zverejnenie ospravedlnenia žalovanej odmietnuté; žalovaná o tom nepredložila žiaden dôkaz; portál K. ponúka platenú inzerciu, v rámci ktorej zverejňuje čokoľvek, pričom žalovaná túto informáciu má, pretože v rámci svojej práce pravidelne inzeruje na tomto portáli;

(6) súhlasil s tvrdením žalovanej, že ako verejný činiteľ musí uniesť určitú mieru kritiky a širší záber hodnotiacich úsudkov, ale nemusí znášať nepravdivé skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky, dokonca ani pravdivé skutkové tvrdenia uvedené takou formou alebo v takých súvislostiach, že objektívne vyvolávajú dojem skresľujúci pravdu, čím pôsobia hanlivo; v prejednávanom spore sa preukázalo, že sa

v prípade žalovanej nejedná o hodnotiace úsudky, či adekvátnu kritiku, ale jednoznačne o nepravdivé tvrdenie o žalobcovi, ktoré ho vykresľuje ako osobu s korupčným správaním a klientelizmom, čo má pri charaktere jeho osoby ako verejného činiteľa na jeho osobu devastačné následky v očiach širokej verejnosti;

(7) uzavrel, že súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z preukázaných a relevantných skutočností a dôkazov, svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil na skutkovom aj právnom základe; žalovaná v spore nepredložila žiadne dôkazy a skutočnosti, ktoré by preukazovali pravdivosť jej tvrdení; na základe uvedeného žalobca navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

2.3 Žalovaná v odvolacej replike zo dňa 05.10.2022 (č.l. 149-151 spisu) zotrvala na svojej odvolacej argumentácii; v podrobnostiach uviedla, že:

(1) jej status bol domnienkou o opravovaní strechy na chalupe žalobcu, ktoré tvrdenie vyplýva aj z textu samotného statusu;

(2) nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že neprejavila záujem o mimosúdne urovanie sporu, so súdom komunikoval jej právny zástupca, ktorý ju informoval aj o tom, že kontaktoval právneho zástupcu žalobcu, informáciu o priebehu rokovaní však nemala;

(3) nie je pravda, že so žalobcom pravidelne komunikuje; o súdnom spore sa dozvedela z doručenej žaloby, o priebehu sporu nebola informovaná z dôvodu chyby jej právneho zástupcu; ak podanie žaloby spomenula vo svojich vyjadreniach vždy išlo len o stručné konštatovanie, naopak žalobca ju na verejnosti pravidelne dehonestuje a prekrúca informácie o jej konaní v prospech mesta; podľa jej názoru žalobca žalobu na verejnosti nespomína, pretože si je vedomý, že sporný výrok si nevymyslela;

(4) výrok napadnutého rozsudku o povinnosti zverejniť ospravedlnenie na portáli K. stále považuje za nevykonateľný; na uvedenom portáli neuviedla v tejto veci žiadne komentáre vrátane anonymných, hoci sa žalobca snaží navodiť opačný pojem; tvrdenia žalobcu sú nedôvodné a ničím nepreukázané;

(5) naďalej je názoru, že celú vec je možné vyriešiť mimosúdne, ale nie v rozsahu výroku ospravedlnenia, ktorý je uvedený v napadnutom rozsudku; verejne na viacerých miestach neuvádzala nepravdivé informácie o tom, že rovnaká firma, ktorá rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D., opravovala strechu na chalupe v tom rozsahu, že túto informáciu si vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena žalobcu; pripúšťa ospravedlnenie žalobcovi za uvedenie informácie, že rovnaká firma ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D., opravovala strechu na jeho chalupe, pretože táto informácia sa nezakladá na pravde, keďže dodatočne zistila, že vlastníkom rodinného domu v katastrálnom území A. na liste vlastníctva číslo XXX bola v čase zverejnenia statusu matka žalobcu;

(6) postup jej právneho zástupcu, ktorý nepostupoval v zmysle svojich povinností a akceptovanie tejto nečinnosti zo strany súdu prvej inštancie možno vzhľadom na charakter sporu hodnotiť tak, že nemohla uskutočňovať jej patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, pretože nemohla navrhovať dôkazy na svoju obranu, ktoré nesporne existujú; vzhľadom na uvedené zotrvala na svojom návrhu, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.4 Žalobca v odvolacej duplike zo dňa 09.11.2022 (č.l. 164-167 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na svojej argumentácii v odvolacom konaní; v podrobnostiach navyše uviedol, že:

(1) vo voľbách do orgánov samosprávy nebol opätovne zvolený do funkcie primátora; podľa názoru žalobcu k nezvoleniu došlo aj vďaka konaniu žalovanej, ktoré je predmetom konania, preto toto konanie žalovanej skutočne zasiahlo do jeho osobnosti; od 29.11.2022 nebude už v žiadnej verejnej funkcii, preto mu nemusí záležať na politickom rozmere sporu; záleží mu však na aspoň čiastočnej rehabilitácii svojho dobrého mena ako aj na spravodlivosti; ujma nastala žalobcovi v čase, kedy bol primátorom, preto navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku v pôvodnom znení napriek odchodu z funkcie primátora;

(2) názor žalovanej, že pochybením jej advokáta došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces neobstojí, pretože k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces by mohlo dôjsť len nesprávnym postupom súdu, nie jej právneho zástupcu;

(3) neobstojí ani názor (odvolací dôvod) žalovanej, že súd prvej inštancie nevykonával navrhované dôkazy, pretože vykonanie žiadnych dôkazov nenavrhol;

(4) žalovaná neuvádza, aké nesprávne skutkové zistenia boli v konaní zistené, hoci uplatňuje odvolací dôvod nesprávnych skutkových zistení;

(5) pokiaľ žalovaná tvrdila, že skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, splnenie podmienok pre novoty v odvolacom konaní podľa § 366 C.s.p. nemožno vôbec posúdiť, pretože žalovaná v odvolaní žiadne tvrdenia a skutočnosti neuvádza a nepredkladá ani žiaden prostriedok procesnej obrany;

(6) z odvolania žalovanej nie je podľa neho zrejmé, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci, pokiaľ sama vyjadruje ochotu ospravedlniť sa za svoj výrok uvedený v žalobe;

(7) nesúhlasí s konkrétnymi vyjadreniami žalovanej v jej podaní zo dňa 05.10.2022 pokiaľ tvrdila, že mala snahu o mimosúdne urovanie sporu, nenaťahovala špekulatívne čas, so žalobcom pravidelne nekomunikuje, ospravedlnila sa za vulgarizmy na adresu žalobcu prednesené na verejnom zasadnutí mestského zastupiteľstva a následne na sociálnej sieti a anonymne neprivolávala médiá, ku ktorým sa žalobca podrobne vyjadril; na základe uvedeného zotrval na svojom odvolacom návrhu.

2.5 Žalovaná v ďalšom vyjadrení zo dňa 09.12.2022 (č.l. 174-175 spisu) zotrvala na svojej odvolacej argumentácii; nesúhlasila s názorom žalobcu, že mu svojím sporným statusom privodila ujmu v podobe nezvolenia do funkcie primátora.

2.6 Vyjadrenie žalovanej doručil odvolací súd právnemu zástupcovi žalobcu dňa 20.07.2023 prostredníctvom hybridnej pošty (č.l. 187 spisu) na vedomie. Žalobca sa viac k veci v odvolacom konaní nevyjadril.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.)

3.1 V prejednávanom spore nevykonal odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovanej podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania žalovanej podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní žalovanej podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanej zabezpečiť zverejnenie ospravedlnení žalobcovi (prvý a druhý výrok) podľa § 388 C.s.p. zmenil a vo výroku o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy (tretí výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2.1 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

4.2.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.2.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.3 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovanej ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k vyhoveniu žalobe žalobcu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a na tieto v celom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

4.4 Odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Odvolací súd v prvom rade udáva, že k zmene napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie pristúpil len z formálnych dôvodov za účelom zabezpečenia vykonateľnosti výrokov rozsudku o uložení povinnosti žalovanej zverejniť ospravedlnenia žalobcovi. Z hľadiska obsahu má však tento rozsudok odvolacieho súdu potvrdzujúci charakter, pretože odvolací súd sa po

preskúmaní veci stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie popísanými v napadnutom rozsudku. Súd prvej inštancie (v súlade so znením žaloby žalobcu) uložil žalovanej okrem iného povinnosť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na regionálnom informačnom portáli a súčasne v rovnakej lehote na profile žalovanej v oboch prípadoch po dobu 30 dní počnúc právoplatnosťou rozhodnutia; uvedená formulácia určenia lehôt je pre účely vykonateľnosti napadnutého rozsudku vnútorne rozporná (zmätočná), pretože pripúšťa situáciu (výklad), kedy realizácia povinnosti zverejnenia ospravedlnenia (do 30 dní od právoplatnosti rozsudku) môže nastať až po uplynutí stanovenej doby, po ktorú má byť ospravedlnenie zverejnené (30 dní), pretože podľa znenia napadnutého rozsudku lehoty plynú nezávisle od seba; z tohto dôvodu nie je vhodné viazať plynutie doby, po ktorú má byť ospravedlnenie zverejnené, na právoplatnosť rozhodnutia, ale až na okamih, kedy bola povinnosť zverejnenia ospravedlnenia zo strany žalovanej skutočne splnená; bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zabezpečiť formulačnú presnosť vyhláseného výroku z hľadiska jeho (materiálnej) vykonateľnosti, keď v tomto smere nebol súd prvej inštancie viazaný žalobou, pretože konkrétna formulácia rozhodnutia vo veci samej je len na súde (za podmienky zachovania obsahovej zhody s podanou žalobou); v prejednávanej spore je zrejme, že cieľom (obsahom) žaloby bol z tohto hľadiska stav, aby jednotlivé ospravedlnenia boli zverejnené po dobu 30 dní a bolo povinnosťou súdu tento stav v prípade dôvodnosti žaloby dosiahnuť; keďže výroky napadnutého rozsudku nie sú z pohľadu vykonateľnosti dostatočne určité, odvolací súd príslušnú formuláciu výrokov zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia po dobu v trvaní 30 dní zabezpečiť zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi na špecifikovanom regionálnom informačnom portáli a súčasne povinnosť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia po dobu v trvaní 30 dní zverejniť na svojom špecifikovanom používateľskom profile na sociálnej sieti facebook. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že formuláciou žaloby ohľadne vykonateľnosti navrhovaného rozhodnutia nie je súd viazaný, prípadné dôkazy na účely zistenia budúcej vykonateľnosti rozhodnutia môže vykonať súd aj bez návrhu (§ 185 ods. 3 C.s.p.), zmenou formulácie napadnutého rozsudku nedošlo k zmene predmetu konania ani k zmene výsledku sporu, resp. pomeru úspechu strán v spore. Napadnutý rozsudok po zmene vykonanej odvolací súdom zachováva podstatu a obsah žaloby žalobcu, len formulačne dosahuje v samotnej žalobe navrhovaný stav. Z hľadiska výsledku sporu (odvolacieho konania) nie je ani podstatné, že tento nedostatok namietala v odvolaní aj žalovaná, súd prvej inštancie mal na tento nedostatok žaloby (formulačnú nepresnosť) prihliadať sám a navrhovaný výrok rozhodnutia preformulovať; keďže tak sám z vlastnej iniciatívy neurobil, musel tento nedostatok odstrániť odvolací súd.

4.5 Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej spore boli splnené zákonné podmienky na vyhovie žalobe žalobcu, keď v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 C.s.p.); pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní bol postačujúci skutkový stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 C.s.p.). Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384 C.s.p.). Z obsahu spisu je zrejme (a medzi stranami nebolo ani sporné), že žalovaná sa v priebehu konania pred súdom prvej inštancie k žalobe žalobcu žiadnym spôsobom nevyjadřila, preto bolo v odvolacom konaní v podstate možné preskúmať len procesné vady konania a odvolacie dôvody týkajúce sa porušenia práva na spravodlivý proces, nesprávnych skutkových zistení a právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie. Na tvrdené nevykonanie navrhovaných dôkazov a tvrdenú ďalších prostriedkov procesnej obrany (dôkazov) nebolo možné prihliadať, pretože by išlo o tzv. novoty v odvolacom konaní, na prípustnosť ktorých neboli splnené procesné podmienky (§ 366 C.s.p.), pretože sa netýkajú procesných podmienok, vylúčenia zákonného sudcu, väd konania, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ani nebolo preukázané, že ich žalovaná bez svojej viny nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (tvrdené pochybenie právneho zástupcu žalovanej je tu bez právneho významu, pretože postup právneho zástupcu strany je z hľadiska postupu v spore konaním samotnej strany).

4.6.1 V prejednávanej spore sa žalobca voči žalovanej domáhal ochrany osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka v spojení s § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k výrokom žalovanej v jej statuse zo dňa 11.11.2020 a komentároch k nemu. Vo všeobecnosti fyzická osoba má v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy; na vznik občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené

zákonne predpoklady, ktorými sú (1) existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite; takýmto konaním vzniká konkrétne nebezpečenstvo zníženia vážnosti postavenia postihnutej fyzickej osoby u ostatných spoluobčanov, a tým v prípade žijúcej osoby i nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti; osobnosť fyzickej osoby je základná hodnota, ktorá podstatným spôsobom ovplyvňuje postavenie a uplatnenie fyzickej osoby v určitej oblasti spoločenského života; každá fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti, na disponovanie s ňou a v prípade neoprávneného zásahu do tohto práva iným subjektom, má právo na jej ochranu; zásahom do osobnostného práva nemusí dôjsť ku skutočnému zníženiu vážnosti; na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené týmto zákonným ustanovením; ďalším predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je (2) protiprávnosť a neoprávnenosť zásahu; k neoprávneným zásahom do cti dochádza predovšetkým skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé; neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby sú v takýchto prípadoch situácie, ak fyzická osoba alebo právnická osoba rozširuje o inej fyzickej osobe nepravdivé tvrdenia alebo aj pravdu skresľujúce skutočnosti; k neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby však môže dôjsť aj prostredníctvom skutkových tvrdení, ktoré síce sú pravdivé, no boli uvedené v takej forme, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem, že skresľujú pravdu, čím pôsobia difamačne; stačí, ak tvrdenie môže mať taký účinok len u určitej skupiny ľudí; poslednou podmienkou vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je (3) príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcim buď v porušení, či len v ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom nemajetkovej ujmy.

4.6.2 Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté chránené osobnostné práva fyzickej osoby, ale stanovuje len znaky, pri danosti ktorých treba určité konanie považovať za zásah do osobnosti; (1) prvým zo znakov je objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby; znak objektívnej spôsobilosti zasiahnuť do chránených osobnostných práv je preto daný vždy vtedy, ak ide o také konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu ako nebezpečenstvo zníženia jej vážnosti u spoluobčanov a tým aj nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti; (2) druhým zo znakov konania zasahujúceho do chránených práv osobnosti fyzickej osoby je neoprávnenosť zásahu; neoprávneným je zásah, ktorý je v rozpore s právnym poriadkom; môže k nemu dôjsť ústne, písomne alebo aj inak, vždy však musí byť jeho súčasťou rozpor so zákonom spočívajúci v tom, že ten, kto do chránených práv zasiahol, nemal na to zákonné oprávnenie a že nebol daný žiadny z dôvodov výnimočne vylučujúcich protiprávnosť zásahu (neoprávnenosť vylučuje predchádzajúci súhlas dotknutej osoby, ale tiež existencia zákonom uznaného dôvodu pre určitý zásah, a napokon tiež skutočnosť, že k zásahu došlo pri výkone iného subjektívneho práva stanoveného zákonom alebo pri plnení povinnosti vyplývajúcej zo zákona); posledným (3) tretím znakom právne relevantného zásahu do osobnosti fyzickej osoby je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom objektívne spôsobilým negatívne zasiahnuť do niektorej z hodnôt tvoriacich fyzickú a morálnu integritu osobnosti a vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení alebo aspoň ohrození chránených osobnostných práv.

4.6.3 Pôvodca výrokov (resp. šírenia informácií) nesúcich v sebe potenciál zásahu do osobnostných práv iného jednotlivca realizuje svoje vlastné právo na slobodu prejavu, ktoré predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti; legitimita uplatňovania tohto práva sa vzťahuje nielen na informácie a výroky s priaznivým, resp. neutrálnym nábojom, ale aj na tie, ktoré kritizujú, urážajú, či inak negatívne hodnotia; rovnako ako iné ústavné práva a slobody, aj sloboda prejavu prirodzene naráža na iné práva a slobody zaručené ústavou, a preto ju nemožno realizovať bezbreho, ale v istých situáciách musí sloboda prejavu ustúpiť; článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky obsahuje klauzuly, ktorú explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“); dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v článku 19 Ústavy Slovenskej republiky a konkretizovanom najmä v ustanovení § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

4.6.4 Povinnosťou súdov pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti je zohľadniť ochranu slobody prejavu, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk; zodpovedajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka teda nemožno aplikovať izolovane, ale je nutné ich vykladať a aplikovať v súlade s ústavou; nutnosť zohľadniť slobodu prejavu, samozrejme neznamená rezignáciu na ochranu osobnosti; obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu, možno považovať za ústavne akceptovateľné, len ak bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t.j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t.j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality; v porovnateľných prípadoch žalovaných zásahov do osobnostných práv spočíva test proporcionality na hľadani odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO hovoril (v danom prípade informoval).

4.6.5 Zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 Občianskeho zákonníka v spojení s § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka je založená na objektívnom princípe, t.j. bez ohľadu na zavinenie pôvodcu neoprávneného zásahu, jeho úmysel, či konanie v dobrej viere, a preto nie je rozhodujúce, či pôvodca zásahu konal úmyselne, či len nedbanlivo určité tvrdenia preberal a ďalej rozširoval, pričom sa spoliehal na ich pravdivosť, ako aj bez ohľadu na to, či si bol vedomý neoprávnenosti zásahu; následky neoprávneného zásahu preto nemôžu byť vylúčené dôkazom tzv. ospravedlniteľného omylu.

4.6.6 Neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby možno vyvolať uverejnením nepravdivých údajov dotýkajúcich sa fyzickej osoby, uverejnením síce pravdivých skutkových tvrdení, ktoré však majú osočujúcu povahu, a teda pôsobia difamačne, vyvolávajú znevažujúci dojem, a tiež údajmi pravdu skresľujúcimi, ktoré samé o sebe síce nie sú nepravdivé, ale sú podané takou formou a v takých súvislostiach, že môžu viesť ku skresleniu informácie podávanej verejnosti a v neposlednom rade aj uverejnením hodnotiacich úsudkov (kritiky), pokiaľ tieto (táto) vybočujú (vybočuje) z hraníc vecnosti, konkrétosti a primeranosti, čo do obsahu a formy; skutkové tvrdenia majú objektívnu povahu, a ako také je možné ich (dajú sa) overiť (dá sa dokázať ich pravdivosť); hodnotiace úsudky (kritika) sú vždy subjektívne, lebo sú výrazom názoru toho, kto hodnotiaci úsudok vynáša; v tomto zmysle neexistuje a nemôže existovať kritika objektívna; existuje len kritika vecná a nevecná; kritika je vnímaná ako súčasť slobody prejavu a umožňuje odhaľovať negatívne spoločenské javy a nedostatky; oprávnená kritika predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky, a že je primeraná čo do obsahu, formy a miesta; vecná kritika vychádza z pravdivých skutočností (podkladov) a logicky z nich vyvodzuje zodpovedajúce hodnotiace úsudky; hodnotiaci úsudok musí byť záverom, ktorý na základe pravdivých skutočností, je možné logicky vyvodiť; nie je preto možné považovať za prípustnú (oprávnenú) kritiku takú, ktorá na skutkový podklad vôbec nenadväzuje, resp. zo žiadneho skutkového podkladu vôbec nevychádza; konkrétnosť kritiky spočíva v tom, že východiskové podklady tvoria konkrétne skutočnosti, ktoré musia byť uvedené, aby adresát úsudku mal možnosť úsudok preskúmať a vytvoriť si vlastný názor; kritika je primeraná, keď nevybočuje z medzí nutných pre dosiahnutie sledovaného a súčasne spoločensky uznávaného účelu (cieľa); ak kritika nespĺňa uvedené kritériá, ide o exces, ktorý je potom považovaný za neoprávnený (nedovolený) výkon práva kritiky, ktorý môže byť spôsobilý vyvolať neoprávnený zásah; je na pôvodcovi kritiky, aby preukázal, že existovala konkrétna okolnosť, ktorá ho oprávňovala na vyslovenie hodnotiacich úsudkov.

4.6.7 Pokiaľ ide o kategorizáciu výrokov na skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky, je potrebné poznamenať, že v hraničných a sporných prípadoch môže jeden výrok obsahovať tak atribút skutkového tvrdenia, ako aj atribút hodnotového súdu; potom ide o tzv. hybridné výroky; navyše posudzovaný výrok musí byť vždy vyhodnotený v širšom kontexte, a teda rozhodujúce bude celkové vyznenie dotknutého prejavu; súčasne je potrebné zdôrazniť, že hodnotiaci úsudok požíva z hľadiska slobody prejavu intenzívnejšiu ochranu ako tvrdenie faktov a pre jeho akceptovateľnosť je preto postačujúce, ak má určitý skutkový základ.

4.6.8 Osobitne pokiaľ ide o kritiku verejne činných osôb, tieto musia akceptovať väčšiu mieru verejnej kritiky ako iné osoby; v rámci kritiky verejnej záležitosti vykonávanej verejne pôsobiacimi osobami platí prezumpcia, že ide o kritiku dovolenú; preto v tomto prípade iba kritiku vecí alebo konania verejne činných osôb, pre ktorú celkom absentuje vecný základ a pre ktorú nemožno nájsť žiadne odôvodnenie, možno považovať za neprimeranú kritiku a to vždy až na základe vyhodnotenia celého prejavu uskutočneného

vo forme literárneho, publicistického alebo iného útvaru (nikdy nemožno hodnotiť výlučne z kontextu vytrhnutý výrok alebo vetu); za osoby verejne činné sa pritom považujú nielen osoby priamo verejne činné, ale aj osoby, ktoré nepatria medzi politikov, ale vstupujú do obchodných alebo iných kontaktov s osobami, ktoré sa v politike oficiálne angažujú, súčasne vecou verejnou sú aj všetky agendy štátnych inštitúcií, ako aj osôb pôsobiacich vo verejnom živote a všetko, čo na seba upútava verejnú pozornosť; v prípade verejných vecí sú kritériá, podľa ktorých sa posudzujú skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky omnoho mäkkšie v prospech pôvodcov týchto výrokov.

4.6.9 Medzi prostriedky súdnej ochrany proti zásahu do osobnosti fyzickej osoby patrí aj návrh, aby súd priznal postihnutému primerané zadosťučinenie (satisfakciu) v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, ktoré slúži ako náhrada za spôsobenú nemajetkovú ujmu; žaloba na priznanie tohto zadosťučinenia môže znieť priamo na určitú konkrétnu formu a obsah; existujú viaceré formy, podľa ktorých je možné primerané zadosťučinenie poskytnúť; môže ísť o ospravedlnenie, ale aj o vyplatenie peňažnej sumy; právna úprava teda pozná formu morálneho a finančného zadosťučinenia, pričom ide o dva samostatné nároky. Nepeňažná forma zadosťučinenia má povahu tzv. morálneho plnenia; ide o odčinenie spôsobenej nemajetkovej ujmy takými istými alebo podobnými prostriedkami, akými bola táto ujma vyvolaná, napr. uverejnenie opravného článku alebo doplňujúcej informácie, verejného ospravedlnenia najčastejšie v tlači, rozhlase alebo televízii, pričom ospravedlnenie v médiách má pre žalobcu väčšinou význam len vtedy, ak bude uverejnené čo najskôr od času spôsobenia ujmy na jeho osobnostných právach; neverejné ospravedlnenie napríklad súkromným listom pritom nie je vylúčené, i keď v praxi sa využíva len ojedinele, nakoľko dotknutá osoba má väčšinou záujem, aby sa o ospravedlnení dozvedela širšia verejnosť; aká forma a obsah ospravedlnenia budú primerané, závisí od posúdenia konkrétnej veci súdom; vždy však treba, aby s ohľadom na prípadný neskorší výkon rozhodnutia vydaného súdom bola táto satisfakcia určená a vymedzená v súlade so skutkovými zisteniami na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k útoku proti osobnosti navrhovateľa došlo. Základným predpokladom pre vyhovieť satisfakčnej žalobe je, že došlo k zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť dotknutej osobe ujmu na jej osobnostných právach, teda nevyžaduje existenciu následkov zásahu; osobitným procesným predpokladom pre vyhovieť satisfakčnej žalobe pokiaľ žalobca požaduje morálne zadosťučinenie je, že musí v žalobnom petite uviesť presné znenie ospravedlnenia, vrátane toho, kde a v akom rozsahu má byť ospravedlnenie uverejnené; ospravedlnenie nebude súd opravovať a nesmie znamenať napr. skrytý útok na žalovaného. Súd je viazaný žalobným návrhom a jeho formuláciou; či žalobcovi patrí nárok na morálne zadosťučinenie je predmetom dokazovania s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k útoku došlo, bez ohľadu na to, akú formu ospravedlnenia a s akým obsahom si žalobca zvolí.

4.7 V prejednávanej spore sa žalobca ako primátor mesta voči žalovanej ako obyvateľke mesta a poslankyni mestského zastupiteľstva domáhal ochrany svojej osobnosti voči zásahom, ktoré spočívali vo výrokoch žalovanej uverejnených v jej statuse zo dňa 11.11.2020 a komentároch k nemu na sociálnej sieti facebook; medzi stranami nebolo sporné, že v uvedenom statuse žalovaná uviedla, že rovnaká firma, ako rekonštruovala strechu kultúrneho domu v D. opravovala strechu na chalupe žalobcu; súd prvej inštancie vyhodnotil uvedené tvrdenie žalovanej ako skutkové tvrdenie, ktorého pravdivosť nebola preukázaná; súčasne z celkového vyznenia statusu a komentárov súd prvej inštancie vyhodnotil, že uvedená firma bola na rekonštrukciu strechy kultúrneho domu vybraná v dôsledku korupčného správania starostu (body 25 až 34 odôvodnenia napadnutého rozsudku); súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov a nesporných skutkových tvrdení strán posúdil žalobcom uvedené výroky z hľadiska, či boli spôsobilé zasiahnuť do osobnosti žalobcu; súd prvej inštancie sa podľa odvolacieho súdu dostatočne venoval posúdeniu žalobcom označených výrokov z hľadiska ich povahy a následne z hľadiska výkonu práva kritiky žalovanou, ktorú podrobil posúdeniu, či ide o kritiku dovolenú, a to so zreteľom na požiadavku vecnosti kritiky (pravdivosti a konkrétnosti východiskových skutkových podkladov) a jej primeranosti (udržateľnosti); aj podľa odvolacieho súdu je pre posúdenie, či ide o kritiku dovolenú smerodajné vyznenie statusu v jeho celkovom kontexte; odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením dôvodnosti podanej žaloby zo strany súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 a 2 C.s.p.); v prípade sporného výroku ide jednoznačne o skutkové tvrdenie, ktoré podľa vykonaného dokazovania nemá skutkový (vecný) základ a v dôsledku nepravdivého obvinenia z korupčného správania žalobcu zasahuje do práva žalobcu na ochranu osobnosti; žalobný návrh (petit) považuje aj odvolací súd (po jeho úprave) za vykonateľný, nakoľko obsahuje presné znenie ospravedlnia spolu s miestom a časom uverejnenia; súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne žalobe žalobcu vyhovel.

4.8 Pokiaľ ide o konkrétnu ťažiskovú odvoláciu argumentáciu žalovanej (§ 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.) odvolací súd udáva, že:

(1) nezistil tvrdené porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces zo strany súdu prvej inštancie; porušiť právo na spravodlivý proces môže svojim postupom len súd, nie právny zástupca strany; prípadný nesprávny postup právneho zástupcu žalovanej nemôže ísť na ťarchu súdu; nie je ani úlohou súdu v civilnom sporovom konaní sledovať, či právna pomoc je strane zo strany jej zvoleného právneho zástupcu poskytovaná riadne; povinnosťou súdu je len vytvoriť stranám rovnaké procesné podmienky na uplatnenie práv a splnenie procesných povinností; v tomto smere zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie riadne doručoval písomnosti právnemu zástupcovi žalovanej a poskytol dostatočnú lehotu na vyjadrenie k žalobe; pokiaľ sa právny zástupca žalovanej k žalobe žalobcu nevyjadril a súd prvej inštancie prihliadol na procesné dôsledky tejto skutočnosti v podobe nepopretia skutkových tvrdení žalobcu (§ 151 ods. 1 C.s.p.), týmto postupom nedošlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces a ani to žalovanú neopravňuje na predloženie prostriedkov procesnej obrany až v odvolacom konaní;

(2) sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že sporný výrok žalovanej predstavuje skutkové tvrdenie a nie hodnotiaci úsudok; sporný výrok nepredstavuje hodnotiaci úsudok len tým, že žalovaná použila časticu „vraj“; záver, že ide o skutkové tvrdenie vyplýva zo skutočnosti vyplýva zo skutočnosti, že pravdivosť tvrdenia je možné podrobiť dokazovaniu; žalovaná však žiadne dôkazy ohľadne pravdivosti svojho tvrdenia nepredložila; naopak, žalobca k žalobe priložil dôkazy, že tvrdená chalupa nie je v jeho vlastníctve a jej strecha nebola rekonštruovaná; súčasne z celkového vyznenia statusu vrátane komentárov je zrejmé, že sporný výrok mal za cieľ poukázať na tvrdené korupčné správanie žalobcu ako primátora mesta, ktorý mal podľa obsahu statusu dohodiť opravu strechy kamarátovi, napriek tomu, že jeho firma pôvodne nebola zvažovaná (nebola predmetom prieskumu trhu), ide o firmu, ktorá má nedoplatky voči štátu, malý obrat, pričom dôvodom výberu tejto firmy mala byť práve skutočnosť, že firma opravuje strechu na chalupe žalobcu; žalovaná pritom žiadne dôkazy na preukázanie týchto tvrdení nepredložila;

(3) nakoľko žalovaná žiadne dôkazy na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení nepredložila a ani neoznačila tvrdených občanov, ktorí jej mali poskytnúť spornú informáciu, aj podľa odvolacieho súdu možno dospieť k záveru, že spornú informáciu si vymyslela za účelom poškodenia dobrého mena žalobcu;

(4) nesúhlasí s názorom žalovanej, že nemala dôvod preverovať si tvrdené skutočnosti a pravdivosť tvrdení, pretože zodpovedá za obsah svojich vyjadrení, preto pred ich publikovaním bola povinná overiť si ich pravdivosť; overenie pravdivosti zverejnených informácií pritom nevyžadovalo zvýšenú námahu, pretože vlastníctvo chalupy je ľahko zistiteľné z verejne prístupných údajov katastra nehnuteľností a oprava strechy je zistiteľná voľným okom; z uvedeného je možné vyvodiť minimálne nepriamy úmysel žalovanej poškodiť dobré meno žalobcu;

(5) predmetné tvrdenia prezentovala žalovaná verejne na svojom profile na sociálnej sieti facebook, opakovane (t.j. v statuse a v komentári) a na viacerých miestach (t.j. v statuse a v komentári);

(6) skutkové tvrdenie bez reálneho základu (nepravdivé tvrdenie) nemôže požívať ochranu, bez ohľadu na skutočnosť, že bolo realizované v rámci slobody prejavu žalovanej; sporný výrok žalovanej týkajúci sa verejného záujmu síce patrí pod ochranu slobody prejavu žalovanej, ktorej však nebolo dôvodné dať prednosť pred ochranou osobnosti žalobcu; v prípade kolízie práva na slobodu prejavu s právom na ochranu osobnosti treba vychádzať z požiadavky ich vyváženosti a proporcionality pri ich uplatňovaní, teda aby jednému právu nebola daná bezdôvodne prednosť pred právom druhým; z hľadiska skutkových okolností prejednávaneho sporu, postavenia žalobcu a žalovanej a obsahu sporného výroku (zjavne nepravdivé tvrdenia bez skutkového základu) prevážil podľa odvolacieho súdu záujem žalobcu na ochrane osobnosti pred záujmom žalovanej na slobode prejavu;

(7) aj keď je (bol v čase zverejnenia sporného statusu) žalobca verejne činná osoba (primátor mesta) s vyššou mierou tolerancie ohľadne výrokov na jeho osobu, nie je povinný znášať nepravdivé tvrdenia bez skutkového základu, predmetom ktorých je v podstate jeho obvinenie z korupcie; sporné výroky žalovanej preto aj podľa odvolacieho súdu predstavujú zásah do osobnosti žalobcu, ktorý je spôsobilý znížiť jeho vážnosť v očiach verejnosti; ochranu možno poskytnúť len výrokom s pravdivým skutkovým základom;

(8) súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že zverejnenie ospravedlnenia je potrebné na profile žalovanej na sociálnej sieti facebook ako aj na regionálnom portáli, na ktorom tiež odzneli sporné nepravdivé výroky; v odvolacom konaní nebolo medzi stranami sporné, že na predmetnom regionálnom portáli sa objavili rovnaké tvrdenia ako v spornom statuse žalovanej; nie je právne významné, že nebolo preukázané, že ich zverejnila žalovaná; na odčinenie negatívnych následkov sporného výroku žalovanej je vhodné zverejnenie ospravedlnenia na všetkých miestach, kde tento výrok odznel;

(9) odvolací súd nesúhlasí s tvrdením žalovanej, že výrok napadnutého rozsudku o povinnosti zverejniť ospravedlnenie na regionálnom portáli je nevykonateľný z dôvodu, že žalovaná nie je prevádzkovateľom, administrátorom ani osobou zodpovednou za uverejňovanie informácií na portáli K., preto nie je schopná ovplyvniť obsah a čas zverejnenia ospravedlnenia; povinnosť zverejniť ospravedlnenie v tlači alebo na internete je v sporoch o ochranu osobnosti v súdnej praxi bežný; žalovaná zodpovedá len za to, že urobí všetky kroky na splnenie povinnosti uloženej napadnutým rozsudkom, nie za samotný výsledok (samotné zverejnenie); výrok napadnutého rozsudku o povinnosti zverejniť ospravedlnenie žalobcovi predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/265/2021 zo dňa 17.08.2022 uverejnené v zbierke ako R 55/2022).

4.9 Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie formálne zmenil z dôvodu zabezpečenia vykonateľnosti výrokov o uložení povinnosti žalovanej zverejniť navrhované ospravedlnenia žalobcovi. Napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy ako vecne správny potvrdil; proti tomuto výroku žalovaná v podanom odvolaní nevzniesla žiadnu odvolaciu argumentáciu, preto odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávanom spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalovaná podané odvolanie obsahovo odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ C.s.p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Skutkové zistenia súdu prvej inštancie z vykonaných dôkazov ako aj právne posúdenie vecí však považuje odvolací súd za správne; odvolací súd nezistil ani tvrdené porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces (body 4.3 až 4.8 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie čiastočne zmenil a čiastočne potvrdil.

8. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal aj závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania pred súdom prvej inštancie (štvrtý výrok) a dospel k záveru o nevyhnutnosti jeho zmeny podľa § 388 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie; súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. správne podľa výsledku konania priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie plne úspešnému žalobcovi v plnom rozsahu (100 %); nakoľko však vo výroku o trovách konania súd prvej inštancie nevyjadril povinnosť na plnenie, bolo podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné tento výrok zmeniť a uložiť žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov konania žalobcu pred súdom prvej inštancie rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Odvolací

súd si je vedomý, že pri zmene rozhodnutia rozhoduje odvolací súd aj o trovách konania pred súdom prvej inštancie (§ 396 ods. 2 C.s.p.), vzhľadom len na formálnu zmenu napadnutého rozsudku s cieľom zabezpečiť jeho vykonateľnosť bez vplyvu na predmet konania a obsahovo potvrdzujúci charakter rozsudku však odvolací súd pristúpil k zmene výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal mu odvolací súd proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

11. Rozsudok bol písomne vyhotovený v predĺženej lehote podľa § 223 ods. 3 C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 C.s.p. (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.